

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
A Анатолій ДІБРОВА
16 травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 13 від «16» травня 2024 р.
[Signature]
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОПП «Фінанси і кредит»
[Signature]
Руслана ОПАЛЬЧУК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Фінанси і кредит»

Факультет Економічний

Розробник: доцент кафедри фінансів, к.е.н., доцент Олійник Л.А.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Управління фінансовою санацією підприємства

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</i>	
Освітня програма	<i>Фінанси і кредит</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	105 год.	136 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни “Управління фінансовою санацією підприємства” є формування у студентів теоретичних і практичних компетенцій щодо здійснення фінансового оздоровлення підприємства, управління цим процесом, основ антикризового менеджменту на підприємстві.

Завдання вивчення дисципліни “Управління фінансовою санацією підприємства” є :

- поглиблене вивчення механізмів управління фінансовою санацією;
- набуття знань з економічного змісту та порядку проведення фінансової санації підприємств;
- вирішення завдань щодо прийняття рішень про санацію;
- опанування методичних підходів до складання програми й плану санації, виявлення найбільш ефективних механізмів її здійснення;
- визначення найбільш ефективних форм та механізмів проведення фінансового оздоровлення підприємства, умовами фінансування і формами здійснення, формування внутрішніх і зовнішніх джерел санації;
- вивчення сутності і форм реструктуризації, фінансових механізмів реорганізації підприємства;
- набуття знань щодо контролінгу та його ролі у санації підприємства, правил та методів проведення санаційного аудиту;
- вивчення ролі держави у санаційних процесах та державної підтримки фінансової санації підприємств.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб’єктів господарювання.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. «Економічний зміст фінансової санації підприємства»														
Тема 1. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення.	1	11	1	2	-	-	8	16	1	-	-	-	15	
Тема 2. Санаційний контролінг	1-2	13	1	3	-	-	9	16	1	-	-	-	15	
Тема 3. Санаційний аудит	3-4	13	1	3	-	-	9	9	1	1	-	-	7	
Тема 4. Внутрішні механізми фінансової санації підприємства	5-6	13	2	2	-	-	9	10	1	1	-	-	8	
Разом за змістовим модулем 1		50	5	10	-	-	35	51	4	2	-	-	45	
Змістовий модуль 2. «Джерела фінансової санації підприємств»														
Тема 5. Санація балансу	6-7	18	1	2	-	-	15	17	1	1	-	-	15	
Тема 6. Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	7-8	16	2	4	-	-	10	17	1	1	-	-	15	

Тема 7. Реструктуризація підприємства	8-9	16	2	4	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	50		5	10	-	-	35	49	2	2	-	-	45
Змістовий модуль 3. «Державна підтримка процесів санації»													
Тема 8. Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	10-11	21	2	4	-	-	15	18	1	1	-	-	16
Тема 9. Оцінка вартості майна підприємства	12-13	16	2	4	-	-	10	17	1	1	-	-	15
Тема 10. Державна фінансова підтримка підприємств	14-15	13	1	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 3	50		5	10	-	-	35	50	2	2	-	-	46
Усього годин	150		15	30	-	-	105	150	8	6	-	-	136

3. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення.	2
2	Санаційний контролінг	3
3	Санаційний аудит	3
4	Внутрішні механізми фінансової санації підприємства	2
5	Санація балансу	2
6	Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	4
7	Реструктуризація підприємства	4
8	Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	4
9	Оцінка вартості майна підприємства	4
10	Державна фінансова підтримка підприємств	2

4. Темі самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення	8
2	Санаційний контролінг	9
3	Санаційний аудит	9
4	Внутрішні механізми фінансової санації підприємства	9

5	Санація балансу	15
6	Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	10
7	Реструктуризація підприємства	10
8	Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	15
9	Оцінка вартості майна підприємства	10
10	Державна фінансова підтримка підприємств	10

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано

74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Курс в системі elearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1751>
2. Негода Ю.В., Олійник Л.А. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємства» зі студентами освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Київ: ЦП «Компринт», 2023 рік. 122 с.
3. Олійник Л.А. Методичні вказівки з дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємства» до вивчення дисципліни для студентів освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ: ЦП «Компринт», 2021 рік. 96 с.
4. Олійник Л.А., Євенко Т.І. Робочий зошит з дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємства» для студентів ОС «Магістр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ: ЦП «Компринт», 2020 рік. 144 с.
5. Зеліско І.М., Олійник Л.А. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ: Компринт, 2018. 467 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Боднар О.А. Управління фінансовою санацією підприємства: курс лекцій для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінансів, банківської справи та страхування» денної форми навчання. Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 82 с.
2. Боронос В.Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник. Суми: Сумський державний університет, 2022. 459 с.
3. Черниш І.В. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління» для докторів філософії спеціальності 073 «Менеджмент». Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», НУПП, 2020. 90 с.
4. Кодекс України з процедур банкрутства: 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
5. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 30 червня 1999 р., № 784-xiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
6. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001

року, № 2210-iii. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>

7. Закон України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” від 12 липня 2001 року, № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

8. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19#Text>

9. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 23.02.98 № URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>

10. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27 червня 1997 р. № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>

11. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затв. Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р № 14. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME06025>

12. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затв. наказом Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України від 26 січня 2001 р, № 49 /121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>

13. Порядок проведення органами державної податкової служби прощення (списання) і розстрочення (відстрочення) податкового боргу платників податків на підставі укладеної мирової угоди у справі про банкрутство, затв. наказом Державної Податкової адміністрації України від 21 листопада 2000 р. № 600. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-00>

14. Постанова Кабінету міністрів України і Національного банку України «Про затвердження антикризових заходів фінансової стабілізації» від 10 вересня 1998 р. № 1413 із змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету міністрів і Національного банку України від 14 вересня 1998 р. № 1425, Постановою Кабінету міністрів від 18 вересня 1998 р. № 1461 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1413-98-%D0%BF>

15. 1. I. Zelisko, O. Sosnovska, L. Oliinyk, V. Stefkivskyu & I. Manaienko (2021). Company business processes optimization as an imperative of its economic security. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. Issue 1. (Scopus). 2021, (1): 145 – 153. ISSN 20712227, DOI 10.33271/nvngu/2021-1/145 <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57222712665&zone=> <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-1/145>

16. Financial support for the development of the Ukrainian agricultural sector: Monograph / Davydenko N.M., Dimitrov I.T. and others/ Олійник Л.А. Особливості антикризового фінансового управління сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах - Shioda GmbH, Steyr, Austria, 2018. 430 p.

17. Financial support for the functioning of the agricultural sector in modern conditions. N. Davydenko, O. Gudz, L. Gutsalenko, Ye. Kaliuha, N. Prokopenko, N. Trusova, L. Oliinyk and others: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Davydenko

N.M.]. Collective monograph (Negoda Y.V., Oliinyk L.A. Prioritized directions of agricultural sector of economy state regulation). Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2020. 364 p.

18. National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges. N. Davydenko, T. Kosova, O. Lemishko, Yu. Nehoda, T. Oliynyk and others: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Davydenko N.]. Collective monograph (Negoda Yu.V., Oliinyk L.A. Financial and legal aspects of enterprise restructuring). Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2022. 358 p., P. 208-217

19. Давиденко Н.М., Олійник Л.А., Орологопуло К.О. Прогнозування банкрутства аграрних підприємств у сучасних умовах. Економіка і управління бізнесом. 2022. №4.
<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/editor/proofGalley/16245/14540>

20. Чумак В.Д., Гвізджинська І.Ю. Прогнозування можливого банкрутства на основі дискримінантного аналізу. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/560/536>

21. Електронна бібліотека НУБіП України.
URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>

22. Financial Times . Financial Times – URL: <https://www.ft.com/world>

23. Wall Street Journal (only with paid subscription). URL: <http://www.wsj.com>

24. Вісник Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/visnik-natsionalnogo-banku-ukrayini>;

25. Всесвітній банк. URL: <http://www.worldbank.org>

26. Компаньон. URL: <https://companion.ua/category/ekonomika-2/>

27. Міжнародний валютний фонд (МВФ). URL: <http://www.imf.org>

28. Офіційний сайт Міністерства економіки України.
URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

29. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/bankruptcy>